

Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti Kapsamındaki Ailelerin Sosyo - Demografik Yapısının İncelenmesi

Ülkü ALACA AYTİŞ^{1*}, Anıl ÖZGÜÇ²

ÖZ

Bu çalışmanın temel amacı, sosyal ve ekonomik destek hizmeti kapsamında bulunan ailelerin sosyo - demografik özelliklerinin incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda; Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) hizmeti için başvuruda bulunan bireylerin Sosyal İnceleme Raporları (SİR) kapsamında bulunan bilgiler, SED hizmeti kapsamındaki ailelerin sosyo - demografik özelliklerini belirlemek amacı ile hazırlanan bilgi toplama formu ile retrospektif olarak taranmıştır. Bu çalışmanın örnekleme Bahçelievler Sosyal Hizmet Merkezi'ne yapılan 446 SED başvuru dosyalarında bulunan SİR'den oluşmuştur. Yapılan bu çalışmada, başvuruda bulunan toplam 446 aileden 296'sının (%66,4) SED aldığı, başvuruda bulunan 150 ailenin (%33,6) koşullarının SED almaya uygun bulunmadığı için yapmış oldukları başvurularının reddedildiği, başvuranların 400'ünün kadın, 46'sının erkek olduğu, 268 kadının başvurusu kabul edilirken, SED başvurusu kabul edilen erkek sayısının 28 olduğu bulunmuştur. Çalışmada aynı zamanda SED alan aileler ile SED alamayan ailelerin bulguları da karşılaştırılmıştır. SED alan ailelerde, bağımlılık, psikolojik/psikiyatrik tanı alma varlığı, düşük ekonomik gelir, istismar varlığı ve cinsiyet faktörleri anlamlı bulunmuştur. Bu anlamlı bulunan faktörlerden birinin ya da birkaçının bir arada bulunmasının, ailenin çocuk adına SED alması yönünde belirleyici olduğu ve aynı zamanda ailede bu belirleyici faktörlerin varlığı artarken, ailenin SED alma durumunun da arttığı yönünde bir sonuca ulaşılmıştır.

Sosyal ve Ekonomik Destek, çocuğun korunmasına yönelik bir hizmet olup aynı zamanda bu hizmet, çocuğun aile yanında bakımının ve yaşamının devamını sağlar ve çocuğun korunmasını esas alır.

Anahtar Kelimeler: *Sosyal ekonomik destek (SED), aile, çocuk*

^{1*} *İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Aile Danışmanlığı Anabilim Dalı,
Sorumlu yazar: ulkuaytis@stu.aydin.edu.tr*

² *Dr. Öğr. Üyesi, İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, anilozguc@aydin.edu.tr
Makale Geliş Tarihi: / Received: 17.07.2019 - Makale Kabul Tarihi: / Accepted: 22.07.2019*

An Analysis of the Socio - Demographic Structure of the Families Who are within the Scope of the Social and Economic Support Service

ABSTRACT

The main purpose of this study is an analysis of the socio - demographic characteristics of families in the scope of social and economic support services. In accordance with this purpose; the information within the scope of Social Study Reports (SİR) of the individuals who applied for Social and Economic Support (SED) were retrospectively searched with the information collection form prepared to determine the socio - demographic characteristics of the families under SED service. The sample of the study consisted of SİR in the files of 446 SED applications made to Bahçelievler Social Service Center. In the study, 296 out of 446 families (66.4%) received SED, 150 families (33.6%) were rejected because their conditions were not eligible to receive SED, 400 of the applicants were female and 46 were male, 268 women were admitted. Only 28 men were admitted to the study. In the study the findings of the families receiving SED were compared with those of the families not receiving SED. Dependence, psychological / psychiatric diagnosis, low economic income, presence of abuse and gender factors were found to be significant in families receiving SED. It was concluded that the presence of one or more of these factors was the determinant of the family to receive SED on behalf of the child, and the presence of these determinative factors in the family increased and the family's SED status increased.

Social and Economic Support is a service for the protection of the child. This service is based on the protection of the children on maintaining the care and life of the children who are living with their families.

Keywords: *Social and economic support (SED), family, children*

Giriş

2005 yılında yürürlüğe giren 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda (ÇKK) çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması gerektiği belirtilmekte ve koruyucu ve destekleyici tedbirler ön plana çıkarılmaktadır.^[1]

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 03.03.2015 tarihinde yayınladığı 2015/5 genelgede “..... çocukların koruma altına alınma isteminin sadece ekonomik yoksunluktan kaynaklandığının belirlenmesi durumunda, bu çocuklar için tedbir kararı alınmaması, sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlandırılması, ihtiyaç duyulması halinde diğer koruyucu ve destekleyici tedbir kararların alınması,” denilmektedir.[2] Bu kapsamda; bakım tedbirinin en son çare olarak görüldüğü dikkate alınarak ekonomik yoksunluk gösteren ailelerin Sosyal Ekonomik Destek (SED) ile desteklenmesi yolu ile çocuğun temel ihtiyaçlarının giderilerek, topluma kazandırılması hedeflenmiştir.

Çocuğun aile yanında desteklenmesini hedefleyen sosyal ekonomik destek 3 Mart 2015 tarih ve 29284 Resmi Gazete’de yayınlanan Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde ve çocuk odaklı olarak uygulanır.^[2]

Tedbirin ailenin ekonomik problemlerden kaynaklanan sorunlar nedeniyle uygulanması söz konusu ise; aileye yapılacak SED ile çocuğun aile yanında psiko-sosyo-biyo-ekonomik bütünlük içinde gelişiminin desteklenmesi sağlanır. Ayrıca ailenin ekonomik nedenlerden kaynaklanan problemleri asgari düzeye çekilerek, çocuk için risk oluşturabilecek olan, aile üyelerinin suça sürüklenmesi, çocuğun ihmal edilmesi, çocuğun mağdur edilmesi gibi olası sorunların önüne geçilmesi hedeflenir.[2] Tutuklu ve hükümlü çocukların ailelerinin eğitim ve sosyo - ekonomik seviyelerini değerlendiren bir çalışma, annelerin % 87,1’inin, babaların ise % 69,7’sinin eğitiminin ilkökul ve altı olduğunu, çocukların %50 den fazlasının ailesinde geçmişte suç işlemiş bireylerin olduğunu göstermiştir.^[3]

Çalışmada çocuk adına talep edilen sosyal ve ekonomik destek ihtiyacındaki ailelerin demografik yapısının incelenerek SED yardımı almayı sağlayan faktörlerin neler olduğunu belirlemek ve bu faktörlere göre kimlerin SED alıp almadığının belirlenmesi ile beraber, çocukta özellikle suça sürüklenme davranışına zemin hazırlayan olası risk faktörlerinin tespiti ve sonuçların tartışılması amaçlandı.

Gereç ve Yöntem

Çalışma, Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) talep eden veya alan ailelerin demografik özelliklerinin saptanmasına yönelik tanımlayıcı, nitel bir

araştırma olup, çalışma sonucunda saptanan problemlerin çözümüne yönelik önerilerin sunulması hedeflendi.

Çalışmada, İstanbul ili Bahçelievler ilçesi sınırları içinde, Bahçelievler ilçesinde ikamet eden, Bahçelievler Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü'ne 01.01.2017-31.12.2017 tarihlerinde SED almak için başvuran 587 kişinin, arşivde bulunan dosyalarının içinden,

- 01.01.2017-31.01.2017 tarihleri dışında SED için başvuru yapmış olan bireylerin dosyaları,
- 01.01.2017-31.01.2017 tarihleri dışında sosyal inceleme raporu yazılmış dosyalar,
- Belirtilen tarih içinde SED başvurusu yapmış, ancak süreç içinde Bahçelievler Sosyal Hizmet Merkezi Müdürlüğü'nün çalışma alanı olan Bahçelievler ilçesi dışına adreslerini taşımış olan bireylerin dosyaları,
- Belirtilen tarih aralığında SED başvurusu yapmış, ancak kendisine ulaşamadığı için dosyası kapatılan bireylerin dosyaları,
- İkametleri İstanbul-Bahçelievler ilçesi dışında olan, ancak merkeze SED için müracaat etmiş bireylerin dosyaları,
- Başvurularından vazgeçen bireylerin dosyaları, çalışma dışında bırakıldı,
- Çalışmanın tarama sürecinde, dosya için yeniden başvuru alınmış ve dosyası arşivden çıkartılarak inceleme sürecinde olan dosyalar olmak üzere 141 dosya araştırma dışında tutularak, toplam 446 dosya araştırmaya dahil edildi. Bu dosyalar amaca yönelik olarak hazırlanan Bilgi Toplama Formu çerçevesinde geriye dönük olarak incelendi.

Bulgular

Çalışmada 446 başvuru dosyası değerlendirildi. SED başvurusu kabul edilen dosya sayısı 296 (% 66,4) iken (aktif dosya), başvurusu kabul edilmeyen dosya sayısı 150 (% 33,6) (pasif dosya) idi.

SED alan ve SED alamayan çocuğun ebeveynine ait sosyo-demografik özellikler Tablo 1'de gösterildi.

SED alma durumu ile psikolojik/psikiyatrik tedavi alan birey olma durumu arasında anlamlı bir fark bulundu ($p=0,008$). SED aldığını belirten katılımcıların ailesinde psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireylerin oranı

(%29,1), SED almadığını belirten katılımcıların ailesinde ki psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireylerin oranından (%18) yüksekti (Tablo 2).

SED alan ailede, bağımlılık öykü varlığının olup olmaması ile ailede psikolojik/psikiyatrik tedavi alan olup olmaması arasında anlamlı fark bulundu ($p=0,014$). SED talep eden ve bağımlılık öyküsü olan ailelerin %50'sinde psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireyler bulunmaktaydı.

SED alma durumu ile ailede istismar öyküsünün olup olmaması arasında anlamlı bir fark bulundu ($p=0,025$). SED aldığını belirten katılımcıların aileleri içinde istismar öyküsü görülme oranı (%49,3), SED almadığını belirten katılımcıların aileleri içindeki istismar öyküsü görülme oranından (%45,3) anlamlı derecede yüksekti (Tablo 3).

Ailede istismar varlığı ile çocuğun cinsiyeti, ailenin ekonomik durumu, ebeveynin eğitim düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmadı ($p>0,05$).

SED alan ailede bağımlılık öyküsü ve bağımlılığın türü ile bağımlının kim olduğu Tablo 4, Tablo 5 ve Tablo 6'da gösterildi.

SED alan çocuğun cinsiyeti ile çocuğun SED'den faydalanma sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmadı Yapılan analizde kıkare değeri (X^2)=0,2075 olup, p değeri 0,05 den büyük bulunmuştur ($p>0,05$) (Tablo 7).

SED alan/talep edilen çocukların kaçınıcı kez SED hizmetinden faydalandığı durumuna bakıldığında 21(%14)'i kız olan, 22 (%14,7)'si erkek olan ve 107 (% 71,3)'si diğer dosya olarak kaydedilen verilerde ise bu konuda bilgi olmadığı ve ya başvurunun reddedildiği görüldü.

SED alma durumu ile ailenin aylık gelir düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktaydı ($p=0,001$). (Şekil 1)

Tartışma

SED desteğinin çocuğun korunmasına yönelik bir hizmet olması ve aileye çocuk adına ekonomik olarak yapılan bu desteğin çocuğun aile yanında bakımının ve yaşamının devamını sağlarken çocuğun korunmasını esas alması itibarı ile hizmet çocuğun sosyo-biyo-eko-psikolojik gelişimi için önem kazanmaktadır.

Sağlıklı aile, sosyo-psikolojik olarak sağlıklı bireylerin gelişmesi için ön koşul olup, ailenin sağlıklı olması aile içindeki ve dışardaki problemleri yasal olmayan davranışlar ile çözmeye çalışan sağlıklı bireylerin gelişmesine neden olur.^[4]

Çalışma kapsamındaki dosyalar incelendiğinde SED için başvuran 446 bireyden 296'sının başvurusu kabul edilerek çocuğu için SED alırken, 150 kişinin başvurusu bir neden ile reddedilmiştir. Çalışmada ailenin toplam aylık geliri arttıkça SED alma oranı düşmektedir ki bu beklenen bir sonuçtur. Düşük ekonomik gelir düzeyine sahip ailelerin ekonomik desteğe ihtiyaç duyması bu ailedeki çocukların aynı zamanda ihmal, istismar, maddeye ulaşma ve suça sürüklenme gibi durumlarla ilgili risk altında oldukları olasılığını düşündürülebilir. Lise öğrenimi görmekte olan 171 öğrencinin katılımı ile yapılmış olan çalışmada uyuşturucu madde kullanan öğrencilerin ailelerinin %50'sinin aylık ortalama geliri 1000-1500 TL, %33'ünün 500-1000 TL, %11'inin 1500-2000 TL'dir. Ailelerin sadece %6'sının aylık ortalama geliri 2500 TL ve üzerindedir.^[5]

Çalışmada kadınların erkeklere göre SED hizmetine daha çok başvurdukları görülmektedir. Kadınların ve erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri ve kaynaklara erişimdeki eşitsizlik ve ekonomik yetersizlikle ilgili sorunlar irdelenirken “kadının yoksullaşması” kavramı öne alınmalıdır.^[6] Erkeğin toplumsal rolü olan “çalışıp eve para getiren figür” rolü, erkeğin daha az ekonomik problem yaşadığını düşündüren nedenlerden biri olabilir.

Yanı sıra SED alan ailelerde annenin % 65,2 oranında ilkökul ve altında eğitim düzeyine sahip olduğu, %70,3'ünün 31-50 yaş çalışabilir nüfus aralığında olduğu saptanmıştır. Ailelerin %85,8'i asgari ücret ve altında ekonomik gelire sahiptir, %70'inde ise anne ve babanın bir neden ile ayrı yaşadığı ve parçalanmış aile oldukları tespit edilmiştir. Akyıldız'ın (2018) Trabzon'da SED alan 100 kadına uyguladığı anketin sonuçlarında, SED alan kadınların orta yaş grubunda ve çalışabilir nüfus aralığında olduğu ve bu kadınların %57'sinin ilkökul mezunu ve altında eğitim düzeyine sahip olduğu görülmektedir. Anket uygulanan kadınların %24'ünün resmi ya da gayri resmi eşleri ile birlikte yaşadığı ancak diğerlerinin bir neden ile parçalanmış aile üyesi oldukları, % 81 oranında kadının 1400 TL ve altında gelire sahip olduğu, %73 oranında kadının yaşamış olduğu konutun kira olduğu bilgileri çalışmanın sonucuna yansımıştır.^[7] Çalışmanın bulgularının

SED hizmeti alan çocuk ve ailelerle ilgili yapılan kısıtlı çalışmalardan biri olan bu çalışmanın bulgularıyla çok benzer olduğu görülmektedir.

Düşük ekonomik gelire sahip aileler SED desteğine ihtiyaç duyarken beraberinde bu ailelerin çalışabilir düzeydeki aile bireylerinin çalışmadığı, eğitim düzeylerinin düşük olduğu ve yüksek oranda ailenin bir neden ile parçalanmış aile olduğu görülmektedir.^[8]

Çalışmada SED alan ve SED almayan ailelerin aylık gelir durumları karşılaştırılmıştır (Şekil 1). SED alan 296 aileden 225'i (%76) asgari ücretin altında gelire sahip iken, SED almayan 150 aileden 46'sı (%30) asgari ücretin altında gelire sahiptir. SED alma kriterlerinden olan düşük ekonomik gelir düzeyi çalışma ile de desteklenmiştir.

Bir çalışma, düşük ekonomik gelire sahip ailelerde yaşayan çocukların yüksek ekonomik gelire sahip ailelerde yaşayan çocuklara göre daha fazla fiziksel ihmale uğradıkları ve bu çocukların evlerine giren aylık gelirin açlık sınırının altında olduğunu göstermektedir. Ailede düşük sosyo - ekonomik gelir varlığı ve diğer olumsuz faktörler çocuklarda duygusal ve fiziksel ihmale zemin hazırlamakta ve çocukluk travmaları yaratmaktadır.^[9] Yapılan bir çalışma, annelerin %87,4'ünün en az bir kez çocuklarına fiziksel istismar veya ihmalde bulduklarını belirtmektedir.^[10] Gelişim sürecinde fiziksel istismar mağduru çocuğun saldırgan davranışlar gösterdiği, akranları ile sağlıklı ilişki geliştiremediği, depresyon, dikkat eksikliği, hiperaktivite gibi psikolojik/psikiyatrik problemleri daha sık yaşadığı bilinmektedir.^[11]

Çocuğa yönelik her tür istismar sıklıkla çocuğun ebeveyni tarafından uygulanmaktadır. İstismarı uygulayan anne-baba, tüm etnik, dini, eğitimsel ve sosyal gruba dahil olabilmekle beraber sosyo-ekonomik yönden dezavantajlı gruplarda istismar daha fazla yaşanmaktadır.^[12] Çalışmada SED alan ailenin gelir düzeyi ile fiziksel ve cinsel istismar öyküsünün varlığı arasında bir fark bulunmamıştır. Yapılan analiz ailenin SED alma durumu ile ailede istismar öyküsünün varlığı arasında bir fark olduğunu göstermektedir. Başka bir deyişle ailede istismar varlığı ailenin SED almasında belirleyici risk faktörlerinden biri olabilir. SED alan ailelerde istismar varlığı ile çocuğun cinsiyeti arasında bir fark saptanmamıştır. Aynı şekilde istismar öyküsü ile anne ve/veya babanın eğitim düzeyi arasında da bir fark yoktur ki bu bulgu adli tıp literatürü ile uyumludur.

Çalışmada SED alan ailede, bağımlılık öyküsü bulunan 42 bağımlı bireyin %73,8'inin baba, %7,1'inin de çocuk olduğu görülmüştür (Tablo 6). Ayrıca SED alan ailedeki toplam 42 bağımlı bireyden %66,7'sinin uyarıcı ve uyuşturucu madde bağımlılığı olduğu görülmüştür (Tablo 5).

Ailede madde kullanımının varlığı çocuk için yaşamsal bir risktir. Madde kullanımı gerek dünyada gerekse ülkemizde son yıllarda ciddi artış göstermiş olup buna bağlı olarak çocukların madde kullanımı ve bu kullanıma bağlı gelişimsel problemleri de beraberinde getirmiştir.^[13]

Ancak SED alan ailede uyarıcı ve uyuşturucu madde kullanımı olan birey olması ile ailenin gelir düzeyi arasında anlamlı bir fark bulunmamaktadır ($p>0,05$). Buna rağmen uyarıcı ve uyuşturucu madde kullanım oranlarının ailenin toplam aylık geliri arttıkça düştüğü görülmektedir. Bu sonuç ailenin ekonomik gelir düzeyinin ne olduğunun bağımlı birey için önemli olmadığını, bireyin maddeye bir şekilde ulaştığını düşündürmektedir.

SED alan ailelerde psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireylerin oranı (%29,1) SED almayan ailelerdeki psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireylerin oranından (%18) anlamlı derecede yüksektir (Tablo 2) Yanı sıra SED talep eden ve bağımlılık öyküsü bulunan ailelerin %50'sinde psikolojik/psikiyatrik tedavi alan bireylerin olduğu görülmektedir. Dosyasında bağımlılık öyküsüne rastlanan ailelerde psikolojik/psikiyatrik tedavi gören birey olma oranı da yüksektir.

Ailede psikolojik/ psikiyatrik rahatsızlık varlığı çocuğun risk altında olup, ihmal ve istismar edilmesinde önemli bir kriter olabilmektedir. Çocukluk çağındaki ihmal ve istismar çocukta ilerleyen dönemde psikiyatrik sorunların oluşmasında oldukça etkilidir. Çalışmalar, aile içi istismar mağduru olanların erişkin dönemde alkol ve madde kullanımına yönelebildiklerini, yeme bozuklukları, antisosyal ve paranoid kişilik bozukluklarını geliştirebildiklerini göstermektedir.^[14]

Sonuç olarak literatürde suça sürüklenen, bağımlılık davranışı sergileyen, risk altında olan, ihmal ve istismara uğramış çocukların ailelerinin sosyo - demografik yapılarının çalışmadaki ailelerin sosyo - demografik yapıları ile örtüştüğü görülmektedir. Yoksulluk eğitimsizlik ile birleştiğinde toplumun

ana arteri olan ailede problemler ortaya çıkmakta ve bu problemler çocukla birlikte büyüyerek toplumun sorunları haline dönüşmektedir. Literatürde muhtaç olma, yoksulluk olarak tanımlanan bu durum ile mücadele etmenin en etkin yollarından biri eğitimidir.

Eğitim düzeyi düşük, ekonomik olarak “muhtaç” ve çalışabilir yaş aralığında olan kadınların iş gücü potansiyelinin değerlendirilmesi amacı ile özellikle yerel yönetimler tarafından istihdam yaratılarak bu kadınların iş yaşamına dâhil edilmesi ve kendi kendine yetebilen ailelere dönüşmelerini sağlayarak, çocuğun ekonomik nedenlere bağlı suça sürüklenme riski içeren davranışlarının önüne geçilmesi önemlidir.

Tablo 1: SED alan ve SED alamayan çocuğun ebeveynine ait demografik özellikler (n,%)

	SED ALAN ÇOCUK		SED ALAMAYAN ÇOCUK	
	ANNE	BABA	ANNE	BABA
ÖZ/ÜVEY	Öz: 294 (%99,3) Üvey: 2 (%0,7)	Öz: 295 (%99,6) Üvey: 1 (%0,4)	Öz: 149 (%99,3) Üvey: 1 (%0,7)	Öz: 145 (%96,7) Üvey: 3 (%2) DBY:2 (%1,3)
DURUM	n, %	n, %	n, %	n, %
Sağ	290 (%98)	226 (%76,4)	149 (%99,3)	130 (%86,7)
Ölü	4 (%1,3)	30 (%10,1)	1 (%0,7)	7(%4,7)
Gaip	2 (%1,7)	3 (%1)	0 (%0)	2(%1,3)
Hapis	0 (%0)	37 (%12,5)	0 (%0)	11(%7,3)
TOPLAM	296 (%100)	296 (%100)	150 (%100)	150(%100)
YAŞ				
18-30 Yaş	58 (% 19,6)	13 (% 4,4)	25 (%16,7)	5 (%3,3)
31-50 Yaş	208 (%70,3)	173 (%58,4)	116 (%77,3)	102 (%68,)
51 Yaş ve Üzeri	14 (%4,7)	23 (%7,8)	4 (%2,7)	8 (%5,3)
DBY	16 (%5,4)	87 (%29,4)	5 (%3,3)	35 (%23,4)
TOPLAM	296 (%100)	296 (%100)	150 (%100)	150 (%100)
EĞİTİM DURUMU				

İlkokul Mezunu ve Altı	193 (%65,2)	68 (%23)	96 (%64)	42 (%28)
Ortaokul Mezunu	35 (%11,8)	9 (%3)	21 (%14)	10 (%6,7)
Lise Mezunu	29 (%9,8)	19 (%6,4)	13 (%8,7)	9 (%6)
Üniversite Mezunu	7 (%2,4)	6 (%2)	9 (%6)	4 (%2,6)
DBY	32 (%10,8)	194 (%65,6)	11 (%7,3)	85 (%56,7)
TOPLAM	296 (%100)	296 (%100)	150 (%100)	150 (%100)
<u>CALIŞMA DURUMU</u>				
Çalışmıyor	185 (%62,5)	56 (%19)	91 (%60,7)	14 (%9,3)
Çalışıyor	90 (%30,4)	155 (%52,3)	48 (%32)	84 (%56)
DBY	21 (%7,1)	85 (%28,7)	11 (%7,3)	52 (%34,7)
Toplam	296 (%100)	296 (%100)	150 (%100)	150 (%100)

Tablo 2: SED alma ve SED alamama durumu ile psikolojik/psikiyatrik tedavi alan birey olma durumuna göre dağılım

		SED alan ailede bağımlılık öykü varlığı			Toplam	Kikare	p	
		Evet	Hayır	Bilgi yok				
SED alan ailede tanı almış psikolojik/psikiyatrik tedavi alan birey varlığı	Evet	n	21	0	65	Monte Carlo	0,014*	
		% Satır	%24,4	%0	%75,6			%100
		% Sütun	%50	%0	%25,8			%29,1
	Hayır	n	15	2	140			157
		% Satır	%9,6	%1,3	%89,2			%100
		% Sütun	%35,7	%100	%55,6			%53
	Bilgi yok	n	6	0	47			53
		% Satır	%11,3	%0	%88,7			%100
		% Sütun	%14,3	%0	%18,7			%17,9

Tablo 3: SED alma durumu ile aile içinde istismar öykü varlığının dağılımı (n,%)

			SED alma durumu		Toplam	Kikare	p
			Alıyor	Almıyor			
SED alan / talep eden aile içinde istismar öykü varlığı	Evet	n	146	68	214	7,153	0,025*
		% Satır	%68,2	%31,8	%100		
		% Sütun	%49,3	%45,3	%48		
	Hayır	n	15	1	16		
		% Satır	%93,8	%6,3	%100		
		% Sütun	%5,1	%0,7	%3,6		
	Bilgi yok	n	135	81	216		
		% Satır	%62,5	%37,5	%100		
		% Sütun	%45,6	%54	%48,4		

Tablo 4: SED alan ailede bağımlılık öyküsünün varlığı (n, %).

BAĞIMLILIK	n, %
Evet	42 (%14,2)
Hayır	2 (%0,7)
DBY	252 (%85,1)
TOPLAM	296 (%100)

Tablo 5: SED alan ve bağımlılık öyküsü bulunan ailelerin bağımlılık türlerine göre dağılımı (n, %).

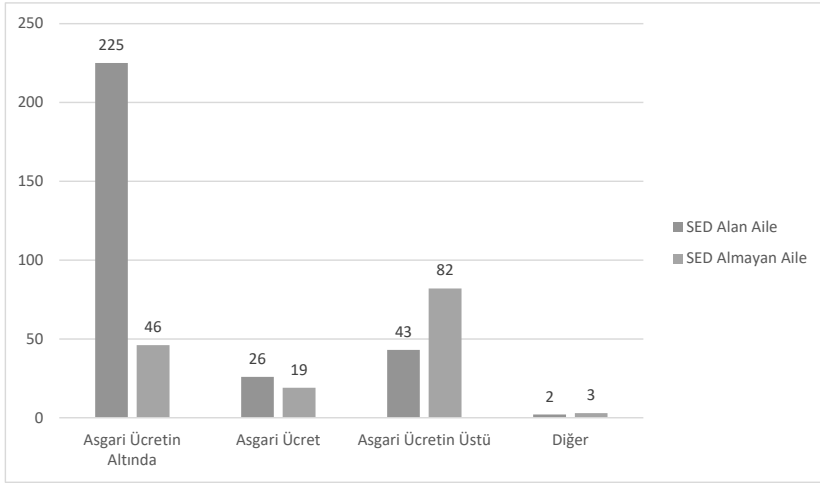
BAĞIMLILIK TÜRÜ	n, %
Alkol Bağımlılığı	6 (%14,2)
Uyarıcı ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı	28 (%66,7)
Kumar Bağımlılığı	3 (%7,1)
İnternet, Bilgisayar ve Bilgisayarda Oyun Bağımlılığı	0 (%0)
Alkol Bağımlılığı+ Uyarıcı ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı	2 (%4,8)
Alkol+ Kumar Bağımlılığı	2 (%4,8)
Uyarıcı ve Uyuşturucu Madde Bağımlılığı + Kumar Bağımlılığı	1 (%2,4)
TOPLAM	42 (%100)

Tablo 6: SED alan ve bağımlılık öyküsü bulunan ailede bağımlı bireyler (n, %).

BAĞIMLI BİREY	n, %
Anne	1 (%2,4)
Baba	31 (%73,8)
Çocuk	3 (%7,1)
Diğer Aile Fertleri	4 (%9,5)
Anne + Baba	2 (%4,8)
Baba + Çocuk	1 (%2,4)
TOPLAM	42 (%100)

Tablo 7: Çalışmaya dahil edilen çocuğun cinsiyeti ile bu çocukların kaçınıcı kez SED hizmetinden faydalandığının dağılımı (n,%).

		Cinsiyet				
		Kız	Erkek	Toplam	Kikare (X ²)	
SED alan/ talep edilen çocukların kaçınıcı kez SED hizmetinden faydalandığı durumu	1.kez	n %	132 %59,2	91 %40,8	223 %100	0,2075
	2.kez ve daha fazla	n %	41 %56,2	32 %43,8	73 %100	

Şekil 1: SED alan ve alamayan ailelerin aylık gelir düzeyinin karşılaştırması (n).

Kaynakça

[1] **Artuç, M.** *Anayasa - TCK - CMK - CGİK.* Ankara : Kartal Yayınevi, 2006.

[2] **Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı.** *Sosyal ev Ekonomik Destek Hizmeti (SED) İdarecilere ve Meslek Elemanlarına Yönelik El Kitabı.* Ankara : yazarı bilinmiyor, 2016.

[3] **Şahinli, K.** *Çocuk Suçluluğuna Sebep Olan Faktörler: Ankkara Çocuk ve Gençlik Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda Bulunan Tutuklu ve Hükümlü Çocuklar Üzerine Bir Çalışma.* Ankara : T.C. pOLİS Akademizi, Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Ceza Adaleti Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2012.

[4] **Avcı, M.** *Tutuklu Çocuklar üzerine Bir Araştırma: Çocukların Suça Yönelmesinde Etkili Toplumsal Nedenler ve Çözüm Önerileri.* basım yeri bilinmiyor : Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 2007. Cilt 2.

[5] **Oktay, İ.** *Lise öğrencilerinde uyuşturucu madde nağımlılığının sebepleri: Bursa İli Mustafakemalpaşa Örneği.* Aksaray : yazarı bilinmiyor, 2017.

[6] **Gerşil, G.** *Küresel Boyutta Yoksulluk ve Kadın Yoksulluğu.* 2016. Cilt 22.

- [7] **Akyıldız, H. A.** Sosyal ekonomik destek hizmeti bağlamında kadının yoksulluğu: Trabzon İli Örneği. Erzurum : yazarı bilinmiyor, 2018.
- [8] **Dinç, A.** Çocuk suçluluğunda ailenin rolü. Kırıkkale : yazarı bilinmiyor, 2013.
- [9] **Baksi, Y.** *Suçta Sürüklenen Çocuklarda Bağlanma, Davranış Problemleri ve Çocukluk Çağı Travmatik Yaşanyıların Sosyal hizmet Disiplini Çerçevesinde Değerlendirilmesi. Tekirdağ Çocuk Mahkemesi Örneği.* Yüksek Lisans Tezi.İstanbul : İstanbul Üniversitesi, Sosyal Hizmet Anabilim Dalı Sosyal Hizmet Programı, 2018.
- [10] **Güler, N., ve diğerleri.** Anneleri Tarafından Çocuklara Uygulanan Dugusal ve Fizksel İstismar/İhmal Davranışı ve Bunu Etkileyen Faktörler. basım yeri bilinmiyor : Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi, 2002. Cilt 24, 3, s. 128-134.
- [11] **Peltek Kendirci, H N, ve diğerleri.** *Bir Çocuk İhmali Vakası.* basım yeri bilinmiyor : Türkiye Kilinikleri J Pediatr, 2008. Cilt 17.
- [12] **Tercier , A.** Child Abuse. [dü.] J. A. Maer. *Emergency Medicine.* St. Louis : Mosby, 1998, s. 1108-1118.
- [13] **Şafak Müftüoğlu, B.** Madde bağımlılığı nedeni ile hastanede yatarak tedavi gören bireylerde dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu belirtilerinin incelenmesi. İstanbul : Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2019.
- [14] **Bierer, LM, ve diğerleri.** Abuse and Neglect in Childhood. *Relationship to Personality Disorder Diagnoses.* basım yeri bilinmiyor : CNS Specctr, 2003. 8, s. 737-754.